

האור הפנימי

הרגשים ורגשות על פי פרשת השבוע

בס"ד

פרשת בראשית | עלון מס' 48

'האור הפנימי - האור האמיתי'

ד: וַיִּרְא אֱלֹקִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי טוֹב וַיִּבְרָא אֱלֹקִים בֵּין הָאֹרֶךְ וּבֵין הַחֹשֶׁךְ:
ה: וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לְאֹרֶךְ יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ לַיְלָה וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם
אֶחָד:

ולפי פשוטו כך פרשהו, ראהו כי טוב, ואין נאה לו ולחשך שיהיו משתמשים בערבובייה, וקבע לזה תחמו ביום ולזה תחמו בלילה: (רש"י)

יד: וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וְיְהִי לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם:

כשנלמד את הנכתב בתורה, הרי שביום הראשון הקב"ה ברא את האור ואת החושך והקב"ה הבדיל ביניהם הרי שלפני כן הם היו משמשים בערבובייה, ולאחר מכן הקב"ה קרא לאור יום ולחושך לילה... והיה משהו שהאיר עוד לפני המאורות כי הם נבראו רק ביום הרביעי... הרי אומר שהשמש מאירה ביום והלבנה מאירה בלילה... אבל גם בלי השמש ישנה מציאות של יום ומציאות של אור...

מה זה???

הרב פינקוס זצ"ל מאריך לבאר כך - האמת שאנו רואים את המציאות דרך העיניים שלנו... אנחנו מבינים את הבריאה דרך חמשת החושים שלנו... הבעיה שהראיה שלנו היא מאד מוגבלת ולכן אנחנו יכולים להבין רק את המעטפת החיצונית שבה אנו רואים בעיניים... אבל את העומק שבדבר אנו לא יכולים לראות, וממילא אנו לא מבינים את הרבדים היותר עמוקים...

זה ברור שמעט אור דוחה הרבה מן החושך כי החושך זה העדר אור... וכשיש מעט אור באופן מידי החושך נעלם... אבל כשיש חושך, זה לא אומר שאין כלום... כדוגמא אם אני אכנס לחדר חשוך, אין זה אומר שהחדר ריק ואין בו כלום... וכאשר ידליקו את האור לפתע נוצרו בו הרבה ארונות והוא התמלא בספרים... ושולחן וכסאות... ברור שזה היה גם קודם... רק בחושך אני לא רואה את זה...

הוא אומר המגבלה של אור וחושך... היא מגבלה שלי... ולא של המציאות שהיא קיימת בכל מצב...

האור האמיתי הוא הבנת התוכן הפנימי... העמוק... להבין מה מסתתר מתחת לדברים שרואים בעיניים שלנו...

כדוגמא לדבר הרי לכאורה אנשי המדע היו אמורים להיות המאמינים הכי גדולים... הרי הם רואים במדע דברים כל כך נפלאים ופלאיים... ודווקא המדענים הם הכופרים הכי גדולים כיצד ניתן להבין זאת???

ותשובתו בצידה - המדע הרי בוחן את הדברים על פי הכלים שלו... הוא מציא את הכלים ובוחן לעומק כל דבר ע"פ הכלים הטכניים שהוא המציא... ומה לעשות שבכלים של המדע לא ניתן למצוא בורא עולם... לא ניתן בשום כלי גשמי לראות אותו... וממילא המסקנה המוטעית היא שאין חלילה בורא... אך זה הבל... כי הבורא הוא העומק שבדברים... הוא דבר שלא ניתן לתפוס בראיה גשמית... אלא בחשיבה והבנה כי מאחורי

היצירה מסתתר יוצר... ומאחורי הבריאה מסתתר בורא...

יוצא שבעצם השמש היא רק תלויה להאיר ביום, אבל היא לא המציאות של היום... כמו שבלילה העולם אינו משתנה אלא פשוט לא רואים את מה שרואים ביום...

ומה באמת האור???

אדם המתבונן בעומק - וראו מי ברא אלה - זה האור האמיתי... זה האור הפנימי... האפשרות של האדם להבין ולהרגיש את העומק של הדברים... זה נקראה הארה... זה משהו שמאיר לו מבפנים... אור עצמו לא מגלה לי כלום... להפך הוא יכול לרמות אותי... זה נראה לי שהנה אני רואה... הנה בכל התהליך שהיה בנס פורים, אם היינו שואלים אחד מה קורה באמצע התהליך... הוא היה עונה - יש גזירה של המן... יש גזירה של אחשוורוש... ורק במבט של שנים לאחר סיום כל התקופה הארוכה מבינים שהיה פה נס מגילת אסתר... אתה בעיניים רואה ארוחה... אבל בעומק זה סעודת מצווה... זה סעודת שבת...

בספר שערי תשובה כותב (שער ב' אות ה') ויש על הבוטח בשם להוחיל ממעוף צוקתו כי יהיה החושך סיבת האורה כמו שכתוב 'אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחושך ד' אור לי' ואמרו זכרונם לברכה אלמלא נפלתי לא קמתי אלמלא ישבתי בחושך לא היה אור לי...

מה הכוונה כי יהיה החושך סיבת האורה?? חושך זה סיבה לאור?? מה הקשר בין הדברים... חושך זה העדר אור...

והנראה בזה - כי אלמלא יש חושך אין שום ביטוי לאור... כי הביטוי של האור זה כי הוא בא לדחות ולבטל את החושך... אך אם לא היה חושך, לא הייתה משמעות לאור... ולכן החושך זה סיבה שיהיה אור...

גוי שהיה מגיע לבית המקדש היה רואה בית מטבחים... ויהודי רואה את היכל ה'... גוי רואה מדורה ויהודי מבין שזה שריפת חמץ... בעיניים זה נראה זר פרחים ופירות... ויהודי רואה פה מצוות ה' - נטילת ד' מינים... בעיניים זה נראה כמין קרקר מעניין... ויהודי רואה בזה אכילה של מצווה - אכילת מצה...

התפרסם לאחרונה על מכוון מחקר בחו"ל שהיה באמצע עבודת מחקר שנמשכה 30 שנה... על שלל מבחנות שהיו חייבים להיות בהקפאה עמוקה ומיוחדת... והכל ירד לטמיון... מיליונים שהלכו לפח... מה קרה?? העובד ניקיון... הכושי... הגיע לנקות והרעש של המקפא הפריע לו... זה שיגע אותו... אז בלי להתבלבל, הוא פשוט כיבה את המקפא הענק... ועבודה מושקעת ומטורפת של 30 שנות מחקר, ירדה לאבדון... ומדוע?? כי הוא ראה מקפא שמפריע לו לעבודה... יש פה רעש מטריד... זה בעיניים שלו... חושך מוחלט... אין הבנת עומק...

זהו בעצם האור האמיתי - להבין מה עומד מאחורי הכל... בהבנת עומק...

שבת שלום ומבורך

'חבר טוב מול חבר רע'

אותו... אלא ע"י שהוא ינצל גם היא תנצל...

ו: ותרא האשה פי טוב העץ למאכל וכי תאנה הוא לעינים
ונחמד העץ להשקיל ותקח מפריו ותאכל ותמן גם לאישה
עמה ויאכל:

ותתן גם לאישה. שלא תמות היא ויחיה הוא וישא אחרת
(רש"י)

ובמדרש רבה (יט ה) - רבי שמלאי אמר ב"ש"ב הדעת באת
עליו, אמרה ליה מה אתה סבור שאני מתה ואתה אחרת
נבראת לה אין כל חדש תחת השמש, או שמא אני מתה ואת
יושב לה הטלים, לא תהו בראיה לשבת יצרה.

לכאורה צריך להבין ברובד היותר עמוק, וכי מה אכפת לחוה
אם היא תמות וישא אדם אשה אחרת... מה אכפת לך כבר
הרי את מתה... מה אכפת לך מה הוא עושה אחרי שאת
מתה??? שיתחתן עם אחרת... ועוד יותר צריך להבין - איזה
מין הנהגה זו - כאילו היא עושה חשבון... אם אני אמות הוא
ישא אחרת... אז בא נאכיל גם אותו... ואם נמות - נמות יחד...
אז גם הוא וגם אני הלכנו... מה זה הצורה הזו???

ואולי ניתן ליישב כך - החשש שמא ישא אחרת לא היה
במובן הטכני... אם מי הוא יתחתן אלא במובן היותר עמוק
ובמשמעות של אם כל חי.. חוה עושה חשבון עם אני הולכת
אז לא אני יהיה האמא של העולם... אני כבר לא יהיה אשת
אדם הראשון... מישהי אחרת תהיה האמא של העולם... היא
תמלא את היקום... בל נשכח שהיא הייתה האשה הראשונה
ביקום... אם היא מתה... ולא השאירה המשך... אז לא היה כל
משמעות לחייה לכאורה... חווה היא האמא של כלנו... של
כל היצורים החיים בעולם... אם אדם ישא אחרת... אז היא
נעלמת לתהום הנשייה...

והיא חשבה על פתרון - אני אתן לו לאכול... ואולי זכויותיו
יעמדו גם לי... שמתוך שהוא ינצל מכל סיבה שהיא... גם אני
אזכה להינצל... לא יבואו רק אלי בתלונות... הרי גם הוא
אכל... גם הוא נכשל... אבל אם ימחלו לו... גם אני אזכה
למחילה... אזכה לחיים... ואז אזכה להיות מעמידה חיים
בעולם... אזכה להיות אם כל חי... אזכה להיות כלי שרת
בממלכת הקב"ה... נכון שנכשלת... אבל השארתי בעולם
שם זכר ושארית... לא בפרט בודד אלא אני אהיה המעמיד
של כל העולם... ואולי זו הייתה כוונתה... לא חלילה להרוג

האמת היא שחלילה לנו מלנסות ולפרש את הנהגת האבות
הקדמונים לפי מיעוט שכלנו, כי לא ניתן כלל וכלל לנסות להבין
בסיגם ושיחם של ראשונים, לפי המשקפיים המצומצמות שלנו...

אך מעצם הרעיון ניתן אולי ללמוד על נושא שקיים ומצוי מאד,
כאשר האדם שנפל בחטא... שנכשל... מנסה לרתום לצידו חברים
נוספים בכדי שיהיו שותפים לדבר... זה מצוי מאד בנערים
ובחורים צעירים היורדים מן הדרך... מנסים ממש בכוח לגרור
לצידם חבר נוסף... ולכאורה מדוע זה כל כך חשוב להם... וכי אתה
רוצה להידרדר... אתה רוצה לפרוש... בבקשה יש לך בחירה... אך
מה אתה מנסה לסחוף אחרים...

והאמת היא שהאדם מנסה לייצר לעצמו לגיטימציה לנפילה...
הוא לא יכול להישאר במצב ירוד כשאחרים נמצאים במצב
עליה... זה מעין כתב אישום שמנקר לו כל הזמן... ועל כן מנסה
הוא למשוך את אותה חוליה חדשה... והנה... יש לו תחושה - אני
לא לבד... יש לי שותף... ואפי' שבעצם הוא עשה מעשה של מסית
ומדיח... אבל הוא לא מרגיש כך... כרגע הוא מרגיש יש לי חברה...
יש לי שותף... יש לי לגיטימציה... כנראה שזה לא כל כך חמור...
וכך הוא בעצם מרגיע את המצפון שלו....

ולכן מכאן נגזרת החשיבות של הרחק מחבר רע... כי חבר רע -
שמושך אותך למטה... זה לא תמיד מגיע מרצון להיטיב לך...
לגלות לך את הכיף והחוויה שיש בעולם... אלא הוא משתמש בך
לצרכיו... להכשיר לעצמו את הדרך... על גבך...

לעומת זאת חבר טוב - שמטרתו להיטיב לך בלי חשבון הוא לא
אחד שדואג לעצמו על חשבונך... אלא להפך הוא דואג לך על
חשבון עצמו... זה אדם שנותן מעצמו... מקריב מעצמו... זה חבר
ראוי... אם כן חבר רע הוא האחד שמשמש בך לצרכיו... ואילו
חבר טוב הוא המשתמש בצרכיו בשבילך...

ישנו פתגם 'סוף גנב לתלייה' - באמת ידוע כי האדם שעשה מעשה
פשיעה ביחידי מאד קשה להניח עליו את היד... אך קרוב לוודאי
כי גם הפושע... ישתף חבר ויספר למאן דהו על המעשה שעשה...
ולנפילה הזו ממתנינים שומרי החוק... הרצון לקבל הסכמה...
הכרה... הבנה... היא טבועה בכל אדם... אלא שבמקרה של עשיית
טוב - הרבה יותר קל לקבל הערכה והכרה... משא"כ בעשיית רע...
אדם לא יקבל הכרה והבנה... ולכן הוא יחפש את ה'אותו אחד'...
את החוליה החלשה... שתתן לו את הגיבוי לעשייה שלו...